

TÜRK DEVLETLERİ ARASINDA ORTAK GELECEK İNŞASI: KIMLIKTAN KURUMSAL VE STRATEJİK GÜÇE

Abdusaitova Jasmina Erkinjon kızı
*Alfraganus Üniversitesi, Uluslararası
İlişkiler Bölümü, 2. sınıf öğrencisi*

Özet: *Bu makalede Türk Devletleri arasındaki iş birliğinin tarihsel ve kültürel kimlik temelli yaklaşımdan çıkarak kurumsal ve stratejik bir yapıya dönüşüm süreci ele alınmaktadır. Çalışmada Türk Devletleri Teşkilatı'nın bölgesel entegrasyondaki rolü, Orta Asya'nın jeopolitik önemi ve ortak projelerin siyasi ile ekonomik etkileri analiz edilmiştir. Ayrıca eğitim, gençlik ve kültürel alanlardaki iş birliklerinin uzun vadeli sürdürülebilirlik açısından önemi vurgulanmıştır. Makale, Türk dünyasının ortak vizyon ve karşılıklı güven temelinde küresel sistemde daha etkin bir aktör olma potansiyeline sahip olduğunu ortaya koymaktadır.*

Anahtar Kelimeler: *Türk Devletleri, Türk Devletleri Teşkilatı, Orta Asya, bölgesel entegrasyon, stratejik iş birliği*

Abstract: *This article examines the transformation of cooperation among Turkic States from a historical and cultural identity-based approach to an institutional and strategic framework. The study analyzes the role of the Organization of Turkic States in regional integration, the geopolitical significance of Central Asia, and the political and economic impacts of joint projects. Furthermore, the importance of collaboration in education, youth, and cultural fields for long-term sustainability is emphasized. The article demonstrates that the Turkic world has the potential to become a more effective actor in the global system based on a shared vision and mutual trust.*

Keywords: *Turkic States, Organization of Turkic States, Central Asia, regional integration, strategic cooperation*

Giriş:

Türk Devletleri arasındaki ilişkiler uzun yıllar boyunca ortak tarih, dil ve kültür ekseninde şekillenmiştir. Bu bağlar halklar arasında güçlü bir aidiyet duygusu oluşturmuş olsa da, günümüz uluslararası sisteminde etkili ve sürdürülebilir bir güç

olabilmek için yeterli değildir. Küreselleşmenin hız kazandığı çağımızda devletler arası ilişkiler, yalnızca tarihsel yakınlıkla değil; kurumsallaşma, ortak stratejiler ve çok boyutlu iş birliğiyle anlam kazanmaktadır. Bu bağlamda Türk dünyası, yeni bir döneme girmiştir.

Türk Devletleri Teşkilatı ve Kurumsallaşma Süreci:

Türk Devletleri Teşkilatı, Türk dünyasında uzun yıllar dağınık biçimde yürütülen iş birliğini daha sistemli ve kurumsal bir yapıya dönüştürmeyi hedeflemektedir. Teşkilat, üye devletler arasında siyasi diyalogu güçlendirmekle birlikte ekonomi, ulaştırma, enerji ve kültür alanlarında ortak hareket etme imkânı sunmaktadır. Bu kurumsal çerçeve, Türk Devletleri'nin uluslararası arenada daha görünür ve etkili bir aktör hâline gelmesine katkı sağlamaktadır.

Orta Asya, sahip olduğu doğal kaynaklar ve stratejik coğrafi konumu nedeniyle küresel güçlerin ilgi odağında yer almaktadır. Doğu ile Batı arasında bir geçiş noktası olan bu bölge, Türk Devletleri için yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda siyasi bağımsızlık açısından da büyük önem taşımaktadır. Orta Koridor gibi projeler, Türk Devletleri arasındaki dayanışmayı güçlendiren ve bölgesel entegrasyonu derinleştiren stratejik girişimler olarak öne çıkmaktadır.

Türk dünyasının geleceği, genç nesillerin ortak bir vizyon ve bilinçle yetişmesine bağlıdır. Bu nedenle eğitim ve gençlik alanındaki iş birlikleri uzun vadeli entegrasyonun temel unsurlarından biridir. Ortak üniversite programları, akademik değişim projeleri ve kültürel etkinlikler, sadece bilgi paylaşımını değil, halklar arasında karşılıklı anlayış ve güveni de güçlendirmektedir.

Türk Devletleri arasındaki iş birliği süreci bazı yapısal zorlukları da beraberinde getirmektedir. Ekonomik gelişmişlik düzeylerindeki farklılıklar, dış politika önceliklerinin çeşitliliği ve küresel aktörlerin bölge üzerindeki etkisi zaman zaman ortak hareket etmeyi zorlaştırmaktadır. Ancak bu zorluklar, diyalog ve karşılıklı çıkarlar temelinde fırsata dönüştürülebilecek niteliktedir.

Sonuç:

Günümüzde Türk Devletleri arasındaki ilişkiler, kimlik temelli bir birlik anlayışından kurumsal ve stratejik bir ortaklık modeline doğru evrilmektedir. Bu dönüşüm, Türk dünyasının yalnızca bölgesel değil, küresel ölçekte de etkili bir aktör olma potansiyelini ortaya koymaktadır. Ortak vizyon, siyasi irade ve

karşılıklı güven temelinde geliştirilecek iş birlikleri, Türk Devletleri'nin uluslararası sistemde güçlü ve saygın bir konuma ulaşmasını mümkün kılacaktır.

Kaynakça:

1. Türk Devletleri Teşkilatı. Türk Dünyasında İş Birliği ve Kurumsallaşma Süreci. Resmî raporlar.
2. Akçay, E. (2021). Türk Dünyasında Bölgesel İş Birliği ve Jeopolitik Dengeler. Ankara: Akademik Yayınlar.
3. “Orta Asya'nın Jeopolitik Önemi ve Türk Devletleri”. Uluslararası İlişkiler Dergisi, 17(68)
4. Aydın, M. (2019). Çok Kutuplu Dünya Düzeninde Türk Devletleri. İstanbul: Küresel Araştırmalar Merkezi.
5. Orta Koridor Çalışma Grubu. (2022). Trans-Hazar Ulaştırma Koridoru ve Bölgesel Etkileri.